

Motion till riksdagen 2025/26:2376

av **Markus Wiechel (SD)**

Reformering av folkrätten för omlokalisering av tillgångar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka internationellt för att utveckla en ny multilateral konvention under FN:s regi som explicit tillåter kollektiva motåtgärder, inklusive konfiskation av frysta tillgångar från aggressorländer för att finansiera reparationer till offer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska initiera förhandlingar inom EU för att införa en gemensam ram för medlemsstater att konfiskera tillgångar från stater som begår folkrättsbrott och överföra dem till reparationsfonder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att uppdatera Internationella lagkommissionens artiklar om staters ansvar till en bindande konvention som inkluderar tillgångsbeslag som en åtgärd för att tvinga fram reparationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Folkrätten utgör en grundpelare för internationell ordning och verkar som ett internationellt skydd av mänskliga rättigheter. Dock har den visat sig otillräcklig när det gäller att hantera konsekvenserna av allvarliga folkrättsbrott i form av krigsbrott eller andra grova brott mot mänskligheten. Ett centralt problem är principen om suverän immunitet vilken skyddar utländska staters tillgångar från beslagtagande i andra länders domstolar. Detta gör det svårt att snabbt och effektivt kunna använda frysta tillgångar från aggressorländer för att bistå offren, trots att sådana tillgångar ofta uppgår till miljarder och skulle vara ett välkommet sätt att bistå offren.

Ett aktuellt exempel är Rysslands hänsynslösa invasion av Ukraina, där västländer har fryst ryska tillgångar värda hundratals miljarder euro, men inte kunnat konfiskera

dem för att finansiera Ukrainas återuppbyggnad utan risk för rättsliga utmaningar. Detta leder till en obalans där offren lämnas utan adekvat stöd, samtidigt som aggressorn behåller äganderätten till sina tillgångar. Således finns det milt uttryckt ett stort behov av en reformering av folkrätten i syfte att stärka incitamenten mot sådana brott och samtidigt säkerställa att reparationer blir en realitet, i linje med principerna i FN-stadgan och Genèvekonventionerna.

Genom att införa mekanismer för kollektiva motåtgärder kan vi skapa en mer rättvis internationell ordning. En ny konvention under FN kunde tillåta tillfälliga beslag som proportionerliga svar på brott, medan EU-samarbete skulle harmonisera hanteringen av tillgångar inom unionen. Nationellt kan Sverige ta ledningen genom lagändringar som bygger på internationella prejudikat, såsom de diskussioner som förts kring motåtgärder i Internationella lagkommissionen (ILC). Dessa reformer skulle inte bara bistå offer utan också förebygga framtida aggressioner genom att göra brott ekonomiskt kostsamma.

Sverige, som länge har setts som en stark förespråkare för folkrätten och humanitär rätt, har en unik position att driva denna agenda. Det är dags att gå från ord till handling för att säkerställa att folkrätten inte bara straffar utan också reparerar. Mot bakgrund av detta bör regeringen verka internationellt för att utveckla en ny multilateral konvention under FN:s regi som explicit tillåter kollektiva motåtgärder, inklusive konfiskation av frysta tillgångar från aggressorländer för att finansiera reparationer till offer. Därtill bör regeringen initiera förhandlingar inom EU för att införa en gemensam ram för medlemsstater att konfiskera tillgångar från stater som begår folkrättsbrott och överföra dem till reparationsfonder. Sist men inte minst bör regeringen verka för att uppdatera Internationella lagkommissionens (ILC) artiklar om staters ansvar till en bindande konvention som inkluderar tillgångsbeslag som en åtgärd för att tvinga fram reparationer.

Markus Wiechel (SD)